

vsi v veselih kakor tudi žalostnih trenutkih. Vsi bodimo udje društva, je dejal, onega, ki se ga ne oklene, ne smatram resnim učiteljem. Omenja, da ima vsako društvo mnogo zaprek, med katerimi je omeniti zlasti boj za častna mesta. Pri današnjih volitvah, pravi, naj bi se ne oziralo le na starost, ampak v prvi vrsti tudi na marljivost. Dalje želi, da naj bosta v društvu obe narodnosti, saj imamo vsi iste pravice in iste dolžnosti. Bodimo složni, seveda pa poleg tega ne pozabimo, da nas je rodila majka Slava! (Navdušeno odobravanje.)

Tovariš nadučitelj Gradišnik izraža veselje nad ustanovitvijo tega prepotrebnega društva ter poudarja, da naj bo društveno delovanje vsekdar le stanovsko. Stvarni bodimo vedno in ponosni, da smo učitelji! Tudi tov. Gradišniku se je živahno pritrjevalo.

Na to so sledile volitve, ki so se završile tako-le: tov. Ant. Gnus, predsednik; tov. Bl. Kropelj, namestnik; tov. Miloš Roš, 1. tajnik; tovarišica A. Fux, 2. tajnica; Iv. Sorčan, blagajnik; tov. J. Kern, knjižničar; Rob. Plavšak, pevovodja ter tovariša J. Četina in Zorn, odbornika.

H koncu se je nasvetovalo ter odobrilo med drugim, da se vrši prihodnje zborovanje v Hrastniku dne 2. svečana 1907. (Predlog tov. J. Raina.) Dalje, da se natisnejo pravila v „Učiteljski tiskarni“ v Ljubljani. (Predlog tov. Logarja.)

Zborovanje se je nato zaključilo in sledila mu je v restavraciji g. Juvančiča zabava, tako animirana, kakršna je mogoča le med enako čutečimi sestrami in brati.

Književnost in umetnost.

Politično življenje Slovencev. Spisal dr. Dragotin Lončar. Ponatisk iz „Naših Zapiskov“. Cena 60 h. V Ljubljani 1906. Založil pisatelj. Prodaja L. Schwentner. — Ta razprava je izšla kot I. zvezek „Knjižnice političnih in socialnih spisov“. — Kakor odobrujemo to novo knjižno podjetje sploh, tako moramo z vsem priznanjem omenjati to Lončarjevo delo posebej, ki je prvo svoje vrste v naši literaturi, pisano s strokovnjaško preglednostjo in razsodnostjo. Prepričani smo, da sežejo tudi naši čitatelji z veseljem po tem delu, ki odpira jasn pogled v dosedanje politično življenje Slovencev. Knjižico moramo torej le najtopleje priporočati!

Kaj mora mladina vedeti o alkoholu. Brošuro s tem naslovom smo omenili že v eni prejšnjih števil ter jo priporočali, ker je res želeli, da se kolikor mogoče razširi med slovenskim narodom. § 77., 3. odstavek novega šolskega in učnega reda posebno poudarja, naj šola deluje na omejitev alkoholne kuge, zato naj si slavna šolska vodstva oskrbe teh brošuric kolikor mogoče mnogo za šolarske knjižnice, ker s tem delujejo brez vsakega truda v smislu tendence gori omenjenega paragrafa. Malenkost, ki jo izdajo krajni šolski sveti za to brošuro, bo vrnena sto in stokrat. Prepričani smo, da ne bo šolarske knjižnice na Kranjskem, ki bi ne imela po več izvodov te brošure. To brošuro priporoča šolskim vodstvom visoki c. kr. dež. šolski svet z razpisom z dne 26. oktobra t. l., št. 48941, v nakup.

„Mali dobrotvor.“ Na željo mnogih prijateljev in naročnikov „Malega dobrotvora“ so izšli 1., 2. in 3. zvezek XII. tečaja tega mladinskega lista v enem sešitku pod imenom „Dragoljubke“. Knjižico so spisali najboljši hrvaški omladinski pisatelji. Cena ji je samo 80 h za vse leto. Poedini zvezki stanejo samo 20 h. Naročnino sprejema Franjo Bartuš, ravn. učitelj v Zagrebu.

Odvetniška tarifa. Določilo o rabi hrvaškega in slovenskega jezika v okoliših višjih deželnih sodišč: graškega, tržaškega in zadrškega. Sodne pristojbine po novih civilno-pravnih zakonih s stvarnim kazalom. Uredil dr. E. Volčič. Prvi natis. Cena K 1.80. V Ljubljani 1906. Založil dr. E. Volčič. Tisk J. Blaznika naslednikov v Ljubljani. — Knjižica je zelo skrbno sestavljena ter bo dobro služila svojemu namenu. Dodatno k tej knjižici izide koncem tega meseca „Civilno-pravni red in sodni pravilnik“, ki bo obsegal vse glavne zakone.

Politiški pregled.

* **Nova stranka na Hrvaškem.** V Zagrebu se je vršil ustanovni shod krščansko-socialne stranke. Shod je določil pro-

gram, ki je v političnem oziru enak programu stranke prava iz leta 1894. V socialnem pogledu bo stranka razpravljala vsa socialna vprašanja na krščanski podlagi.

* **Hrvaški protestantje.** Ogrski protestantje so te dni zborovali v Budimpešti, kjer je bilo prečitano pismo cerkvenih občin iz Hrvaške, v katerem se opozarja na posebni državno-pravni položaj Hrvaške, na posebne zakone in prilike. V pismu se zahteva, da skupščina v svojih sklepih, zlasti kar se tiče pohajanja ogrskih bogoslovnih semenišč, ne obvezuje Hrvaške. Pismu so bile priložene nekatere odredbe hrvaškega bana. Na predlog barona Pronaya je skupščina sklenila, da raztegne svoje sklepe tudi na Hrvaško brez ozira na posebni položaj ter je pozvala cerkve, da to izvedejo. List „Magyar Szo“ dostavlja, da je ta sklep državno-pravna in politična nemožnost, ker se protivi nagodbi. Največ škode da bo trpelo protestantstvo samo, ker bo ban s svojimi protiodredbami lahko mnogo škodoval.

* **Srečna Dalmacija!** Z Dunaja javljajo, da namerava vojno ministrstvo v prihodnjem letu zvišati vojaško posadko v Dalmaciji. Dalmacija dobi tudi dve gorski bateriji. — A koliko šol?! Čemu? Saj je narod vajej stradanja!

* **Črna gora.** Dne 8. t. m. so otvorili v Cetinju črnogorsko skupščino. Knez Nikolaj je naglašal, da je vedno želel kot demokratski knez, da dá svojemu narodu ustavo, ki naj zagotovi svobodo državljanom. Bolj kot kdaj so trdne prijateljske razmere med ruskim in črnogorskim ljudstvom. Obisk prestolonaslednika Danila v Dalmaciji ob zadnjih manevrih dokazuje, da so razmere z Avstro-Ogrsko prijateljske. Zveze z balkanskimi državami so prijateljske in trajne. Knez obeta, da bo vedno čuval koristi svojega naroda.

* **Srbija.** Vlada je sklenila pogodbo zaradi topov in streliva s tvrdko Schneider v Creuzotu na Francoskem. Novo posojilo bo sklenjeno v Parizu. Pogajanja med vlado in med bančno grupo, ki ji načeljuje otomanska banka, bodo kmalu dovršena. Določeno bo, da bo od tega posojila, ki ga dobi po 4½ %, srbska vlada potrosila 30 milijonov na Francoskem. Toliko bodo stali novi topovi. Carinski spor z Avstro-Ogrsko bo težko poravnat. Slabe posledice te carinske vojne pa ne čutijo samo srbski poljedelci in trgovci, ampak tudi avstrijski industrijalci in še posebno avstrijski konsumenti. O tem piše „Prager Tagblatt“: „Meso je drago in vlada, ki pošteno misli, mora storiti vse, da se znižajo cene mesnih živil. Kdo pač pravzaprav plačuje troške srbske carinske vojne? Naša industrija bo za vedno oškodovana, tako tudi naša trgovina in naši konsumenti. In komu na ljubo vse to? Na ljubo domačim volom. Ko bi vsaj bil resničen izgovor, da gre tu za čast države...“ Srbsko trgovsko društvo v Belgradu je poslalo na ministra Paču pismo, v katerem poudarja škodo, ki jo trpe trgovci zaradi neurejenih trgovskih odnošajev. Trgovci prosijo vlado, da sklene čimprej trgovske pogodbe ter da takoj zniža na minimum tarifne pristojbine za uvoz.

* **Ločitev cerkve od države na Francoskem.** Kakor poročajo iz Pariza, se je med ministrskim predsednikom Clemenceaum, ministrom za bogočastje Briandom in radikalnimi skupinami večine vršilo posvetovanje zaradi izvedbe zakona o ločitvi cerkve od države. Nekateri voditelji skupine so zahtevali, naj se že dne 11. decembra t. l. izroči cerkveno imetje občinam in dobrodelnim zavodom. Minister za bogočastje Briand je izjavil, da le onim bogočastnim udružitvam, ki se do 11. decembra konstituirajo, ter o tem obvestijo vlado, izroče brez posredovanja vlade cerkve in cerkveno imetje. Po 11. decembru 1906 ne bo več obstajala ta zakonita privilegirana situacija, in one bogočastne udružitve, ki se bodo konstituirale po 11. decembru 1906, se bodo morale obrniti na ministrstvo, da se jim izroče cerkve in cerkveno imetje. Ministrstvo bo imelo določati, se ima li to imetje izročiti tem novim bogočastnim udružitvam ali pa občinam.

Vestnik.

Imenovanje. Na petrazredni deški šoli v Kastvu (Istra), sta definitivno imenovana Bruno Jurinčič kot učitelj II. reda in Vinko Rubeša kot učitelj III. reda.

Izpit za učitelja gluho-nemih je napravil g. J. Pianeecki, učitelj in vodja ljubljanske gluho-nemnice.